

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain
5 a §:n kumoamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi luonnonsuojelulakiin sisältyvä korvaussäännös kunnille suojelualueen perustamisesta aiheutuvien metsäverotulojen menetyksistä. Merkittävimmät kunnille aiheutuvat menetykset on tarkoitus ottaa huomioon kunnille myönnettävistä

harkinnanvaraisista avustuksista päätettäessä. Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen kuitenkin poiketen tästä. Laki on tarkoitus saattaa voimaan heti sen jälkeen kun vuoden 1994 talousarvio on tullut voimaan.

PERUSTELUT

Luonnonsuojelulakiin vuonna 1981 tehdyllä muutoksella (594/81) lakiin sisällytettiin säännös, jonka mukaan niille kunnille, joiden alueella oli valtionmaiden luonnonsuojelualueita, maksettiin valtion varoista korvaus siitä kunnallisveron tuoton vähentymisestä, joka aiheutui suojelualueen perustamisen johdosta aiheutuvasta metsätaloudesta saatavasta tulosta maksettavan veron pienentymisestä. Lain muutos johtui siitä, että 1980-luvun alkupuolella maahamme perustettiin lukuisa joukko kansallispuistoja ja muita valtionmaiden suojelualueita.

Luonnonsuojelulakiin vuonna 1991 tehdyllä muutoksella (672/91) lain 5 a §:ään sisältyvää säännöstä muutettiin siten, että se koski myös ennen vuotta 1981 perustettuja luonnonsuojelualueita.

Korvaukset vuotta 1991 koskevista metsäverotulojen menetyksistä, jotka on maksettu vuonna 1992, olivat noin 5,5 miljoonaa markkaa. Kuluvana vuonna, jolloin korvaukset maksetaan vuoden 1992 metsäverotulojen menetyksistä, niiden määräksi on arvioitu 5 miljoonaa markkaa. Korvausten suuruudet laskee metsähallitus vuosittain nojautuen alueiden metsäveroperusteisiin. Metsähallitus huolehtii myös korvausten maksamisesta.

Merkittävimmät korvauksensaajat ovat olleet Sodankylän kunta, jolle viime vuonna maksetun korvauksen suuruus oli noin 872 000 markkaa sekä Savukosken kunta, jonka vastaava korvaus oli noin 513 000 markkaa. Pie-
nin maksettu korvaus on ollut noin 30 markkaa.

Metsäverotuksessa siirryttiin vuoden 1993 alusta pinta-alaperusteisesta verotuksesta puun myyntitulojen verotukseen. Myös metsähallitusta verotetaan puun myyntitulon perusteella. Luonnonsuojelulain 5 a §:n mukaiset korvaukset on aikaisemmin maksettu vanhan pinta-alan perusteella laskettavan veron perusteella eikä järjestelmä enää sovellu uuteen verotusmuotoon. Tämän vuoksi ehdotetaan mainittu luonnonsuojelulain 5 a § kumottavaksi. Samalla poistettaisiin korvauksia varten oleva talousarvion momentti 35.15.30 (Korvaukset metsäverotulojen menetyksistä).

Kunnille suojelualueiden perustamisesta aiheutuvat menetykset on tarkoitus vuodesta 1994 alkaen ottaa huomioon kunnille tulevan yhteisöveron jakojärjestelmän kautta. Yhteisöveron tuotto jaetaan aikaisempien verokantojen suhteessa suoraan eri veronsaajaryhmille, joten myös kunnat saavat edelleen vastaavan osuuden kuin ennen pääomaverouudistusta.

Osuutta määritettäessä suojelualueiden korvauksia ei ole toistaiseksi otettu huomioon. Ne on tarkoitus ottaa huomioon tekemällä veronkantolakiin asiaa koskeva muutos, joka tulisi voimaan vuoden 1994 alusta. Suojelualuekorvaukset vaikuttaisivat ainoastaan hyvin vähäisessä määrin eri kuntien välisiin jakosuhteisiin. Suojelualueiden vuotta 1993 koskevat korvaukset tulevat maksettaviksi vasta vuoden 1994 lopulla. Tämän vuoksi ehdotetaan lakiin otettavaksi siirtymäsäännös, jonka mukaan edellä mainitut korvaukset on maksettava täysimääräisinä em. vuodelta. Tämä ylimenovaiheen korvaus maksettaisiin kuntien valtionosuuslain mukaisista harkinnanvaraisista avustuksista

(talousarvion momentti 26.97.34). Korvaus maksettaisiin vanhan, pinta-alan perustuvan tuoton perusteella.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen. Se kuitenkin poikkeaa talousarvioesityksestä siltä osin, että vuotta 1993 koskevat korvaukset on lain siirtymäsäännöksen mukaan maksettava täysimääräisenä kaikille kunnille. Muussa tapauksessa em. vuotta koskeva lakimääräinen korvaus muuttuisi lainmuutoksella taannehtivasti harkinnanvaraiseksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiesitys:

Laki

luonnonsuojelulain 5 a §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan 23 päivänä helmikuuta 1923 annetun luonnonsuojelulain (71/23) 5 a §, sellaisena kuin se on 12 päivänä huhtikuuta 1991 annetussa laissa (672/91).

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Kumotun 5 a §:n mukaiset vuotta 1993 koskevat korvaukset maksetaan kunnille täysimääräisinä pinta-alan perusteella laskettavan veron perusteella 3 päivänä elokuuta 1992 annetun kuntien valtionosuuslain (688/92) 18 §:n mukaisesti harkinnanvaraisesta avustuksesta.

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ympäristöministeri *Sirpa Pietikäinen*